

Van links naar rechts: Leon d'Ursel (1805-1878) en Henri d'Ursel (1839-1875) geportretteerd door Alexandre Thomas, Antonine de Mun (1849-1931) en Joseph d'Ursel (1848-1903)

Het ware verhaal

Na een hertogelijk huwelijksfeest (1772), de ontvangst van keizer Napoleon (1810) en de gebeurtenissen rondom de Belgische Revolutie (1830) brengen de Kasteelfeesten ons deze keer terug naar 1873: naar het doopfeest van graaf Robert d'Ursel, gecombineerd met een victoriaanse kermis.

Het ware verhaal begint in 1870. Op dat moment is het een jeugdige bedoening in de residenties van de familie d'Ursel. Joseph (22), Sophie (19), Juliette (17), Carola (10) en Marguerite (7) zijn de kinderen van hertog Leon en zijn tweede echtgenote Henriette d'Harcourt. Ze is in 1847 met de hertog getrouwd na het overlijden van haar zus Sophie, de eerste echtgenote van Leon. Ook Henri, de enige zoon uit het eerste huwelijk, woont nog thuis. Maar de 29-jarige graaf kan zich moeilijk schikken in zijn rol als eerstgeboren zoon en toekomstige hertog. Het liefst van al wil hij intreden in een klooster of zich gewoon laten vervangen door zijn jongere halfbroer Joseph. Hertog Leon wil er echter niet van weten: Henri is door het lot en door God uitverkoren als toekomstige erfgenaam en hoofd van de familie. En zijn eerste taak is duidelijk: trouwen. Talloze huwelijkskandidates passeren de revue, maar Henri doet er alles aan om de kwestie voor zich uit te schuiven. Wanneer er in augustus 1870 oorlog uitbreekt tussen Frankrijk en Duitsland vertrekt hij om de gewonden van de slag bij Sedan te gaan verzorgen.

Twee jongedames maken de omgekeerde reis: ze vluchten voor het oorlogsgeweld van Parijs naar Brussel. Antonine en Alix de Mun zijn twee kleindochters van Emilie d'Ursel, op haar beurt dochter van de derde hertog Wolfgang-Guillaume en zus van de vierde hertog Charles-Joseph d'Ursel. Tot eind februari 1871 verblijven ze in het hôtel d'Ursel en, zo noteert de 22-jarige Antonine op de terugreis in haar dagboek: 'Ze zijn goed voor ons geweest in Brussel. Iedereen heeft ons verwend. Ze hebben afstand gedaan van hun mooiste spullen om onze kamer in te richten. (...) Het hôtel d'Ursel en mijn oom Auguste hebben gezocht naar de mooiste meubels en de mooiste tafels om ze te verfraaien en de prachtige geschenken van ooms, tantes, neven en nichten werden gegeven met een gul hart, een tederheid die ik niet zal vergeten. Elke dag ging ik schilderen bij Sophie, waar men voor mij een charmant atelier had ingericht. (...) Ik portretteerde ook de kleine Carola, de derde dochter van mijn tante Henriette, en elke dag om drie uur kwamen ze langs. Joseph was de meest regelmatige in zijn vriendelijke bezoeken. Hij gaf me goed advies en was mild over mijn werken.

(...) We brachten leuke avonden door en ik mis ze nu al. Ik denk er veel aan sinds ik Brussel verlaten heb en ik zou er veel voor over hebben om nog enkele van deze mooie uren te beleven. (...) De laatste avond die we in Brussel doorbrachten, was afgelopen zondag. We dineerden in het hôtel d'Ursel en na de maaltijd is de hele familie d'Ursel gekomen, samen met de Lannoys en de Arenbergs, om vaarwel te zeggen.'

Ze hadden beter 'tot ziens' gezegd, want iets meer dan een jaar later geven Joseph d'Ursel en Antonine de Mun elkaar het jawoord. Het was een huwelijk uit liefde – een uitzondering in die tijd! Ze trouwen op 16 maart 1872 in Lumigny, het voorouderlijke domein van de markiezen de Mun in de buurt van Parijs. Er is eerst wel een kerkelijke dispensatie voor nodig, want de grootvader van Joseph en de grootmoeder van Antonine waren broer en zus. De pasgetrouwen vertrekken naar Italië, waar Joseph een diplomatieke post vervult. Ze brengen hun wittebroodsweken door in Villa Rasponi in de buurt van Frascati, ongeveer twintig kilometer ten zuidoosten van Rome. Ze

huren het verblijf van de prins Aldobrandini. Vandaag kan je hetzelfde landhuis nog steeds reserveren bij dezelfde familie: er zijn zeven slaapkamers en zeven badkamers en het uitzicht is nog altijd even mooi. Vanuit Villa Rasponi schrijft Joseph op 29 april 1872 met groot nieuws naar zijn moeder Henriette: Antonine is in verwachting! De geboorte is voorzien voor eind december of begin januari. Hij verkiest dat ze in Brussel zou bevallen, 'maar daar gebruiken ze geen chloroform', zo schrijft de graaf.

De medische omstandigheden kennen we niet, maar op 7 januari 1873 bevalt Antonine in Brussel van een flinke zoon, Robert Marie Leo. Een dag later wordt hij gedoopt in de Sint-Michiels en Sint-Goedelekathedraal, op wandelafstand van het hôtel d'Ursel. De vader van Joseph, hertog Leon, wordt peter en de moeder van Antonine, Pauline de Ludre-Frolois, markiezin de Mun, wordt meter. Opmerkelijk toeval aan de doopvont: Jean-Philippe Nuyts, pastoor van de kathedraal en deken van Brussel, komt uit Bornem, op enkele kilometers van het kasteel van Hingene. Na de ceremonie gaat het gezelschap waarschijnlijk terug naar het hôtel d'Ursel voor een feestelijke maaltijd.

Van mei tot december 1873 verblijft het jonge gezin bij de markiezen de Mun in Lumigny. Daar begint Antonine de

belevissen van haar zoontje te tekenen: de kleine Robert die wakker wordt in zijn wiegje, gewassen wordt door zijn voedster of zijn eerste stapjes zet. Gedurende vijfentwintig jaar zal ze het dagelijks leven van haar kinderen blijven vastleggen in vier tekenalbums. Intussen kwijt ook graaf Henri, de oudere halfbroer van Joseph, zich van zijn taak. Op 9 september 1873 trouwt hij met Isabelle de Clermont-Tonnerre en op kerstdag 1874 krijgen ze een dochtertje, Caroline. Henri heeft echter een zwakke gezondheid en in 1875 – uitgerekend op de dag van zijn tweede huwelijksverjaardag – bezwijkt hij aan de gevolgen van tyfus die hij opliep in de Frans-Duitse oorlog. Wanneer in 1878 ook zijn vader Leon overlijdt, worden Joseph en Antonine de zesde hertog en hertogin d'Ursel.

Zowel Henri en Isabelle (in 1873) als Joseph en Antonine (in 1879) maken een blijde intrede in Hingene. Ze worden verwelkomd met een stoet van tientallen groepen en wagens met historische en allegorische voorstellingen. De fanfare geeft een concert, 's avonds is het park helemaal verlicht en de ontvangst wordt afgerond met vuurwerk. Traditiegetrouw organiseren de kasteelbewoners het volgende jaar een dankfeest, met allerlei volksspelen, attracties en optredens en opnieuw afgerond met indrukwekkende parkverlichting en vuurwerk.

Tijdens onze Kasteelfeesten versmelten we twee gebeurtenissen. De doopceremonie van Robert d'Ursel wordt gecombineerd met een victoriaanse kermis, zoals die bij de blijde intredes en dankfeesten werd georganiseerd. Je kan alvast uitkijken naar een paardencarrousel, een zweefmolen, een rondreizend circus, koetsen en paarden, een kinderboerderij, ezelritjes, optredens met muziek en dans, een historische markt, volksspelen, een vliegend tapijt en meer dan honderd figuranten volgens de mode van 1873. Het precieze programma verschijnt binnenkort op onze website en begin mei in het volgende Magazine. Noteer zondag 16 juni alvast in je agenda en kom mee vieren met de Hingenaars en de familie d'Ursel! ■

KOEN DE VLIAGER-DE WILDE
Kasteel d'Ursel

SPEELT JOUW BABY DE HOOFDROL IN DE KASTEELFEESTEN?

De hoofdrol is uiteraard weggelegd voor de kleine Robert d'Ursel. In de loop van het voorjaar organiseren we een casting voor onze dopeling. We zoeken een kindje dat geboren zal worden tussen 1 februari en 15 mei 2019. Zowel jongens als meisjes komen in aanmerking. De mama en papa krijgen de rol van kindermeid en knecht, zodat ze de hele namiddag in de buurt van hun baby kunnen blijven. Ben je zelf zwanger of ken je iemand die een kindje verwacht? En ben je te vinden voor een unieke belevenis? Stuur dan zeker een mailtje naar info@kasteeldursel.be voor meer informatie.

Antonine de Mun, Eerste stapjes van Baby in de galerij van Lumigny (Lumigny, 1873)

Baby wordt moediger en stapt rond de poef

Toilet van de kleine Robert. Hij wil zijn spons niet aan zijn voedster geven.